

Szamosújvári Közlöny

Alapítva 1903 Újraindítva 2021

I. (új) évfolyam

ISSN 2784 – 2800 ISSN-L 2784 – 2800

2. szám/2021 augusztus

Kiss Lehel

GÁBRUS ZAKHAR

Tudós ember Gábrus Zakhar:

vasat reszel,
követ kapar,
képeket fest,
hajót épít,

négyszólamra füttyörészik,
könyveket ír,
kaput ácsol,
bakhlavát süt egyszer-másszor.

Elérhetne, amit akar,
mindent ez a Gábrus Zakhar,
de nékem süt kétszersültet,
hajójába téged ültet,
minket fest a templomfalra,
értünk fakad könnyre, dalra,
széjjelosztja drága kincsét,
s átölel egy fél kilinccsért.

Ilyen ő, kit angyal takar
esténként be: Gábrus Zakhar.

Riti József Attila

Gábrus Zakar

Gábrus Zakar 1794. augusztus 18-án született Szamosújvárott. Az iskola elemi osztályait szülővárosában végezte, a középiskolát Kolozsvárott végezte. 1815-ben Gyulafehérvárra ment, ahol felvételt nyert a teológiára. 1817-ben otthagyta a teológiát és hazaköltözött

Hazatérése után egy évig adóíró biztos volt. 1818 októberében kinevezi tanítónak. Ezt az állást 42 éven keresztül töltötte be.

Tanítói szakmája mellett, tudós, költő, szótáríró, festő, gépész, bútortervező és kivitelező is volt, két földgömböt és miseruhát, két olttart, színpadi díszletet is készített.

1870. április 27-én halt meg.

Szilágyi Tóni a Mera World Musi fesztiválon/fotó: Mera World Music

Szilágyi Tóni: „Nagyon sokat tanultam Budapesten”

1. *Miért és hogyan lettél zenész?*

Gyerekkorom óta ez érdekelt. Három – négyéves voltam, pötyögtettem egy rádió gombjait és mivel édesapám a gyerekpalotánál dolgozott, ezért oda beíratk zenére. Odajártam, majd azután magánóra zongorázni. Elemiben néha zongoráztunk iskolai ünnepélyeken Csorba Erika osztálytársnőmmel aki szerepel a Vének című klipemben is. Ezt kaptam ajándékba, hogy zenész legyek, ezt szeretem a legjobban.

2. *Hány hangszeren játszol? Kitől és hogyan tanultál meg ezeken játszani?*

Tíz hangszeren játszom: gitár, basszusgitár, zongora, nagybőgő, hegedű, brácsa, harmonika, dob, picit kobzán is játszok, meg éneke-

lek is. Az utóbbi tíz évben a hegedűvel és a gitárral foglalkoztam, de a szívem csücske a zongora.

Fiatal koromban sokat jártam a romai katolikus plébánia ifjúsági körében és néha nyáron mentünk Csíksomlyóra sátorozni, ott Nám Zsolt megtanította nekem az első három akkordot. Utána pedig Marius Guțătól tanultam gitározni rövid ideig.

Tizenhárom évesen az ördögösfüzesi falunapokon, egy magyardécsei zenekar játszott és anyukám felküldött a színpadra gitározni. Öt perc gitározás után lecserélték a gitárosukat és engem vittek magukkal zenélni. Akkor kezdtem bulikon, esküvőkön zenélni.

Mivel a suliban, eljártunk táncházba a Téka Alapítványhoz, ahol Fodor Róbert (a Harmadik Zenekar hegedűse) egy táncházban kezembe adott egy hegedűt és megkérdezte ha le tudom játszani az általa mutatott dallamot, *(folytatás 2. o)*

én lejátszottam tisztán, pedig addig nem fogtam még hegedűt a kezembe. Persze akkor nem tudtam még semmilyen díszítést, hangképzést. Láttam, hogy hajlamos vagyok rá és ő tanított hegedülni 1 évig. Utána megismertem a környék cigányzenészeivel, akiktől sokat tanultam, főleg Bob Alexandru Siminiktől, de a táncházmozgalomtól is sokat tanultam. Amikor Kallós Zoli bácsi megtudta, hogy nagyapám válaszüti kaptam tőle két kazettát, egy üveg bort pont születésnapomra és az összes általuk szervezett táborba elmehettem.

A többi hangszert úgy tanultam meg, hogy néztem a társaim és míg ők buliztak, én gyakoroltam.

3. *Melyek karriered mérföldkövei? Meséj ezekről!*

Az első megállás az volt, amikor Kolozsvárra kerültem a Pázmány Péter római-katolikus felekezeti iskolába, ami mostanra már összeolvadt a Báthory István Elméleti Líceummal. Ott volt kötelező kóruspróba és megtanultam fegyelmezni az énekhangom, lélegezni. Fodor Róbiék vittek táncházba zenélni fél normával, hangszert tanulni. Majd hazakerültem, a Petru Maior Elméleti Líceumba, valahogy kínosan befelyeztem a sulit de brácsázni jártam fel Marosvásárhelyre hetente az Üver zenekarban. Brácsázni egy nagyon jó barátomtól tanultam, Koszorús Kálmántól, akit tiszteltek és becslök, sajnos már elhunyt.

A középiskola befejezése után elkerültem Nagyváradra, az állami színházhoz, a Nagyvárad Néptáncgyűtteshez (most Nagyvárad Táncgyűttes a neve) és ott dolgoztam fél évig alkalmazottként, majd mint bedolgozó még öt évig. Közben kiköltöztem Budapestre, ahol megismerkedtem pár barátommal, akiktől megismertem a világi zenét. Miután hazajöttem Budapestről

újra Nagyváradon kötöttem ki, majd pedig hazaköltöztem, mert minden állomásom után hazaköltözök Szamosújvárra.

2015-ben Kelemen László, a Hagyományok Háza főigazgatója és Páll István Szalonna kihívtak a Magyar Állami Népi Együtteshez, ahol két hónapig dolgoztam de felmondásom után ottmaradtam Budapesten az akkori barátnőm és karrierem építése miatt. Ott nagyon sokat tanultam, mert igényes zenészek vannak, akiktől sokat lehet tanulni, persze itthon is. Két évet dolgoztam hajón, a Dunán, mint zenész, volt egy fix folklórműsor amit hetente négyszer lejátszottunk.

2017-ben megismerkedtem a Parno Graszt zenekarral, oda Páll István Szalonna ajánlott be, mert hegedűn játszom ezt az erdélyi cigány stílust és ők is pont ezt keresték, egy stúdió felvételre. A kapcsolatunk azóta is tart, csak a vírushelyzet miatt ritkábbak voltak a fellépések. Nem vagyok zenekari tag, csak közreműködő. Baráti kapcsolatunk van, nem pedig az üzletről szól. Közben megismerkedtem Báró Maszkurával (Bíró Szabolcs, a Maszkura és a Tücsökraj énekes) és 2018-ban megalapítottuk a PutriPop zenekart, ami nagyon menő volt akkortájt.

2016-ban Eljutottam Washingtonba is, Mihályi Rékával és Romhányi Áronnal (a United zenekar zongoristája volt), ahol nagy sikert arattunk, de Amerika az más. Amíg Pesten laktam, Pozsonyban is zenéltem a Szóttos Kamara Néptáncgyűttesnek, mert mindig Budapestről hívták a zenészeket. Három évig hétköznap hajóztam, hétvégén koncerteztem, egy ideig bírtam, de fárasztó volt nagyon. Az volt a célom, hogy mind feljebb és feljebb kerüljek.

4. *Az elmúlt hónapokban, hetekben több videokliped is megjelent. Meséj ezekről? Hogyan*

születtek ezek a dalok? Melyek a háttértörténetek?

Mindig játszottam könynyűzenét, de mindig a másokét nem a sajátom. 2013-ban zenésítettem meg először egy verset, az Ady Endréét, a Sem utódja, sem boldog őst. Rácz Endre javaslatára kezdtem. Majd én is elkezdtem írogatni, de most őszintén nem játszanám el, mert arról szólnak, hogy elégedetlen vagyok valamiért és nem biztos, hogy ezt jó kirakni mert mást érzek most, és az a múlt.

Miután nagymamám elhunyt megtaláltam két füzetét, amiket teleírt versekkel és azokból is kezdtem el dolgozni. Mikor beütött a vírus itthon voltam és épp raktam össze magam egy turné után, így született meg az első ilyen saját videoklip is, a Véneké, azt is nagymamám verseiből raktam össze, de a címet én adtam. A dal egy megemlékezés az öregekről és a régi generációkról. A dobok kivételével, minden hangszert és a hangot én játszottam fel az albumomra. A felvétel Déscichegyen készült, Székely Tamás stúdiójában. Jelenleg is dolgozom egy klipen, a Dóra Dóra című dalomra. A Folkos projektben is készül most egy új klip, ami egyelőre titok, de terveim szerint most augusztusban elkészül. Székely Tamás stúdiójában tíz dalt vettünk fel először és mindegyikre akarunk videoklipet forgatni.

Volt egy pár hetes felállás a Szilágyi Tóni és a Transylvanian Troubadours, velük is felvettünk egy klipet. Nagy zenekarral nehéz próbálni, mert mindegyiknek saját munkahelye is van. Én zenész vagyok, csak zenéléssel foglalkozok és az a jó, ha egy zenekarban a tagok csak ezt csinálják, és hisznek benned, meg profin elvégzik a dolgukat.

5. *Kik a Szilágyi Tóni FolkGroove tagjai?*

Szilágyi Tóni a Duple Rise fesztiválon/fotó: Duple Rise

Két projekt van. A Szilágyi Tóni, ez könnyűzenés akusztik, amit lehet követni a Youtube csatornámon és a Szilágyi Tóni FolkGroove, melynek jelenlegi közreműködői Szabó Bence, Miklósi Hunor, Tokos Csongor Attila (hegedűsök), Fülöp Lóránd (harmonikás) és Szakács Kristóf (brácsa). A FolkGrooveval a régi falusi cigányzenét akarom felhozni, akárcsak a PutriPoppal, azzal a különbséggel, hogy az utóbbival saját dalokat játszottunk. A FolkGrooveval áthangszerelt népdalokat játszottunk. Azt az erőt akartam beletenni, amit a Parno Grasznál láttam. Koncerteztünk a Rédey étteremben is, és tervezünk még fellépéseket.

6. *Hangszertanítással is foglalkozol. Sok tanítványod van? Hogyan álnak hozzá a gyerekek?*

A gyerekek közül egyik sem azért jön ide, mert az édesanyja ráerőlteti, hanem azért, mert szeretik és szabadoknak érzik magukat, mert nem az van, hogy zongora elé ültem s mondom, hogy játszáék el a múlt órai anyagot, majd tanítok valami újat, hanem leülünk és beszélgetünk. Gitározni, zongorázni és énekelni jönnek, főleg könnyűzenét tanulni. Többféle stílus van kiírva, jazz, pop, blues, folk és népzene.

Románok és magyarok is jönnek egyaránt. A szülők megvannak elégedve, mert a gyerekek boldogan mennek el tőlem. Facebook oldalamon megtaláljátok az infókat. Szívesen várok bárkit.

7. *Milyen projekteken dolgozol jelenleg?*

Jelenleg van egy szóló produkcióm, a Szilágyi Tóni akusztik, amit egy jóbaráttal Kádár Zoltán Jánossal, akivel felleptünk a Téka Alapítvány által szervezett gyermeknapon. Ezt a projektet tudom bővíteni. Most augusztus végén, a szamosújvári Nagyparkban lesz egy fellépésünk, ahol saját dalokat, régi magyar slágereket játszottunk majd, de lesz egy kicsi fúziós zene (olyan zenei műfaj, amely két vagy több stílus kombinációjaként jött létre) is. A célom az, hogy a saját dalaim promováljam, de nem biztos, hogy minden dalom jó. El kell teljen egy kis idő, hogy rájöjjenek, ha jók vagy nem a dalaim. A FolkGrooveval akarok klipeket készíteni, ahogy a saját könnyűzenémre is, amiket az online térben jelentetném meg, mert fejlődik a világ. A romák sem szekerekben járnak, mint régen, hanem Ford Transitban. Nyilván vendéglátóipari zenélésre is járok, mert meg kell éljenek is valamiből jelenleg.

Most augusztusban a Parno Graszt zenekarral játszottunk a torockói Duple Rise fesztivál folk udvarán is.

8. *Melyek a terveid?*

Egyetlen dologgal nem foglalkoztam eleget, ami az énekhang és ezt akarom fejleszteni, meg nyilván jó szövegeket írni. Szeretnék egy szamosújvári főtéri nagykoncertet és egy erdélyi körutat is. De ezt majd jövőre.

9. *Mondtad, hogy felvettél tíz dalt. Szeretnél ezekből egy albumot?*

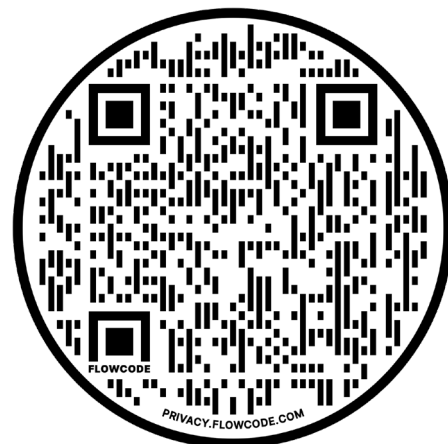
Szerintem csak kiadok ezekből egy albumot. Ezek olyan meditatív elemeket is tartalmaznak, ezért nyugtatók és nem zavaróak. Gondoltam, hogy a dalaim feltöltöm a streaming szolgáltatókra is, csak legyen meg az összes.

10. *Mit vársz el a közönségtől?*

A közönségtől azt várom el, hogy hallgassák és megosszák a zenémet, és nem csak az enyémet, A zenében az a jó, hogy mindenkinek mond valamit az én előadásom, ha nem is ismerik az én történetemet.

Sok sikert kívánunk!

Olvassa be telefonjával a lenti kódot és elérheti Szilágyi Tóni Youtube csatornáját:

Balázs-Bécsi Attila /fotó: Riti József Attila

Balázs Bécsi Attila – az iskolát építető Téka Alapítvány elnöke

1. Mi tartotta meg lelkesedésed az iskola ötletétől a megvalósításig?

Elsősorban a csapat, amelyvel dolgoztam, ugyanis akkor, amikor egyáltalán megszületett az iskola ötlete, az első dolog az volt, hogy leültünk itt a Téka Alapítványnál a kollégákkal, a munkatársakkal (akkor fejeztük be a bentlakás építését, eléggé ki voltunk merülve, az első ilyen nagyobb építkezési projektünk volt), és megpendítettem, hogy most egy még nagyobb építkezésbe kellene fogni ahhoz, hogy magát ezt az oktatást fejlesztő stratégiát, amit Szamosújváron elindítottuk, végleg-

gesítsük. Akkor a bentlakás építési tapasztalatára számítottam, arra, hogy a kollégák nyitottak. Valóban úgy volt. Végiggondoltuk, hogy van-e itt a városban vagy a környéken egy civil szervezet, amely ezt meg tudja csinálni, de mivel nem találtunk, végülis elvállaltuk. Mindenki a csapatból a projekt mellé állt, és odaadásuk az építkezés során is bebizonyosodott.

Miután elkezdtük magát a konkrét építkezést 2010-ben, akkor elég lassan, vontatottan haladtunk, elsősorban a támogatási összegek miatt, és bizony voltak időszakok, mikor kölcsönösen bátorítottuk egymást a csapattal. Volt, amikor én éreztem úgy, hogy ez nem fog megvalósulni úgy és amikorra terveztük, olyankor ők biztattak. Volt amikor

ők látták, hogy lassan halad és kevés a remény, akkor én találtam valamit, amivel motiváljam őket. Időszakos sajtókampányokat (is) szerveztünk, téglajegyeket gyűjtöttünk, és mindezek olyan társadalmi visszajelzést hordoztak magukban, ami megerősítette bennünk azt, hogy (végül is) jó úton haladunk, és ha elérjük azt a kritikus időszakot, amikor már nagyon szükségessé válik ez az iskola beindítása, akkor biztosan annyian fognak mellénk állni helyi szinten, amennyi szükséges, hogy ezt megvalósítsuk. Meghatározó volt a csapat, másodsorban pedig magának a projektnek az általános célja, az, hogy végre egy ésszerű rendszerbe foglaljuk a szamosújvári oktatást, amelyben benne legyen, mind a város, mind a bentlakó diákok érdeke.

2. Így képzelted-e az iskolát? Miben más, mint a terv?

Eredetileg, amikor megterveztük, ide szeretttük volna összpontosítani az összes intézménytípust óvodától kezdve egészen 12. osztályig, sőt tanári lakásokat, bentlakást is terveztünk felépíteni. Egy egész oktatási központ volt a kezdeti tervünk, de ez a források szűkössége miatt, másrészt az idő szorítása miatt, hogy minél hamarabb létrejön ez az oktatási intézmény, menet közben módosult. Elsősorban lemondtunk arról, hogy az óvodásokat is odavigyünk (ezekről mind a helyi közösséggel való konzultálásokon döntöttünk), utána a bentlakásról, a tanári lakásokról. A most használatban lévő iskola konkrétan csak az oktatáshoz szükséges terekkel rendelkezik, de a vége felé azt viszont meg tudtuk valósítani, hogy a tornatermet is felépítsük. Ez az eredeti tervben nem volt benne. Fokozatosan szabadtéri pályát, játszóteret is sikerült hozzácsatolni. Azt, hogy végül is jó volt az első elképzelésünk az is bizonyítja, hogy szükség van új bentlakás építésére,

mivel a meglévő bentlakás a városban már kicsi. Jelenleg a tervezési szakaszban vagyunk, és minden reményünk szerint jövő őszre felépül az új bentlakás. Nem ebben az épülettömbben, ahogy eredetileg elképzeltük, hanem különálló épületként, nem a város telkén, hanem a Téka Alapítvány saját telkén.

3. Ha újrakezdehetné, megtennéd-e újra a mezőségi magyarságért?

Hát igen. Természetesen, főleg, ha olyan fiatal lennék, mint akkor, amikor elkezdtük ezt, ugyanis 2006-ban született meg az ötlet, és négy év lobbizás volt 2010-ig, amíg effektíve elindulhatott az építkezés. Igen, természetesen, most is elkezdénénk úgy, ahogy elkezdjük most a bentlakás építését. Ez a munkatársaim véleménye is, ugyanis miután befejeztük az iskolát, akkor mindenki azt várta volna, hogy kész, többet most ne is halljunk arról, hogy építkezés. Ehelyett viszont kijelentették, hogy ha úgy döntök, hogy szeretnék tovább építkezni, ők mellettem vannak.

4. Mi jut eszedbe legelőször, ha meghallod, hogy szamosújvári KZSEL?

Egy jól megtervezett, időben befejezett projektünk és egy olyan iskola, amely megfelel az elképzeléseinknek, amiket előzőleg az induláskor képzeltünk el, hogy ne csak egy egyszerű oktatási helyszín legyen, hanem végül is egy közösséget nevelő, közösséget összetartó igényes oktatási intézmény legyen. Ebbe, láttam, hogy nagy energiát fektet a tanári kar is, és gondolom, ezt a munkát tovább fogják folytatni.

5. Szolgálhatna a szamosújvári példa Erdély magyarul beszélő közösségei számára?

Biztos vagyok benne, hiszen nekünk is voltak példaink, amikor elkezdtük az iskolaépítést. Elsősor-

ban Dévára gondolok, mert ott valósult meg Erdélyben, az erdélyi szörványban először egy iskolaközpont. Mikor terveztük az iskolát, akkor el is kezdtük felkeresni őket tanácsot kérni, hogy hogyan is valósították meg. Nekünk ők voltak a példaképeink, és én úgy tudom, hogy azóta, amióta mi befejeztük ezt az iskolát, sokan jöttek el, sokan kértek tőlünk tanácsot, hogy hogyan vittük végig ezt a projektet egészen addig, hogy konkrétan honnan szereztük be a dolgokat, kivel dolgoztunk és így tovább.

6. Mi az első négy év tanulsága?

Én most már az első négy évet kívülállóként tudom megítélni. Itt azok kell majd érdemben nyilatkozzanak, akik végig is vitték ezt a négy évet, elsősorban a pedagógusok. Én úgy látom, hogy viszonylag hamar kialakult egy összetartó és elkötelezett pedagógusi csapat. Azt láttam, hogy ki tudják használni azokat a korszerű körülményeket és lehetőségeket, amiket az új intézmény biztosít számukra. Meglepően hamar kialakult a diákok között egy összhang, és egy közösségépítő folyamat indult el. Én ahogy látom, nagyon jó osztályok végeztek ez alatt a négy év alatt, és ezekből az osztályokból a diákok egy része nagyon sokat tett, hogy végre belakják ezt az iskolát, saját intézményként használják ezeket a tereket, és nagyon gyorsan rájöttek, hogy itt lehet álmodni, mert ezeket az álmokat meg is lehet valósítani. Én azt kívánom, hogy folytatódjon, és továbbra is ilyen sikeres generációk dolgozzanak azért, hogy ezt a lehetőséget, amely nem sok szörványban lévő közösség számára biztosított, minél jobban kihasználják, és látszódjon az, hogy otthon vannak, otthonuknak tekintik az iskolát, nem vendégek ebben az iskolában, ennek az épületnek ők adják a szellemiségét, a lelkét.

7. Mit üzensz a következő tanévre a pedagógusoknak, diákoknak?

Elsősorban szeretném megköszönni az előző igazgatónőnek, Timsa Ildikónak, hogy vállalta ezt az úttörő helyzetet, hogy az új intézmény első vezetője legyen. Nem irigyeltem ezért a munkáért, amit el kellett végezzen, hiszen nem csak egy nagy oktatási intézmény beindítását kellett levezényelnie, hanem több iskolából is származó tanárokból kellett egy közösséget létrehozni. Ő nagyon komoly úttörő munkát kellett végezzen, és ezért minden tiszteletet és elismerést megérdemel. Én azt kívánom az elkövetkezendő időszakra, hogy azt a munkát, amelyet elkezdtek a tanárok és a diákok, folytassák, olyan értelemben, hogy valóban igényes, a diákokra figyelő, a térség (Mezőség), meg a helység (Szamosújvár) értékeit felmutató oktatási intézményként az iskola korszerű jövőképet továbbítson a diákok és a közösség felé. Használják ki azokat a lehetőségeket, amiket az önálló magyar oktatási intézmény biztosít. Használják ki azt a lehetőséget, hogy háttérintézményként egy erős civil szervezet, a Téka Alapítvány van mögöttük, és mi bármilyen elképzelést vagy projektet lehetőségeink szerint támogatunk, és további fejlesztésekre is hajlandóak vagyunk. Folytatódjon a munka, mind a közösségépítés, mind pedig az intézményépítés terén.

***

Az interjú 2020 őszén készült és benne lesz a szamosújvári Kemény Zsigmond Elméleti Líceum évkönyvében, mely tanintézmény 2016 és 2020 közötti időszakot foglalja magában. Az évkönyv 2021 őszén fog megjelenni. Szerkesztői Fodor Emőke és Riti József Attila.

Oktatás*Riti József Attila***Két kilencedik osztály indul**

Az Oktatási Minisztérium által meghirdetett menetrend szerint, szombaton délelőtt közzétették a számítógépes elosztás első szakaszának eredményeit. A minisztérium közlése szerint országos szinten 89983 nyolcadikos végzős diák (ebből 57574 tanuló elméleti, 32409 pedig technológiai profilú osztályban) kapott helyet középiskolai osztályban.

Szamosújváron, a Kemény Zsigmond Elméleti Líceumban két osztályt (természettudományok és filológia) hirdettek. A számítógépes elosztás következtében a természettudományok osztályban meghirdetett 26 helyre 25 diákot, a filológia osztályban pedig ugyancsak 26 helyre 22 diákot soroltak. A diá-

kok Mezőség különböző iskoláiból érkeznek. A vidékiek egy része ingázik majd, a többiek pedig a Téka Alapítvány által működtetett szóróanyagkollégium bentlakói lesznek.

Désén is indul magyar osztály, ugyanis az elosztás következtében itt is meglett a szükséges diáklétszám.

Az eredmények meghirdetése után a felvételt nyert diákok, július 25. és 28. között be kell iratkozzanak, hogy lefoglalják helyüket.

A megmaradt helyekre beiratkozhatnak azok a diákok, akik nem szerepeltek az első körben, illetve nem sorolta be őket a számítógép egyetlen iskolában sem.

Jelenléti oktatással kezdődik a tanév

Döntés született arról, hogy milyen forgatókönyvek alapján kezdődik az oktatás. A döntést egy minisztériumok közötti bizottság hozta meg, melynek tagjai voltak, többek között, Sorin Cîmpeanu (oktatási

miniszter), Ioana Mihăilă (egészségügyi miniszter), Raed Arafat (államtitkár), Valeriu Gheorghiu orvos (az országos oltáskampány koordinátora), Ligia Deca (elnöki tanácsadó), Adriana Pistol (INSP – Országos Népegészségügyi Intézmény) és Florin Cițu miniszterelnök. A bizottság egyetértett abban, hogy mindaddig jelenléti oktatás zajlik míg a fertőzési arány el nem éri a 6 ezreléket. E felett már több lehetőség is felmerülhet. Az egyik közülük, az, hogy csak a beoltott diákok mehessenek iskolába. Továbbá 6 ezrelék felett a nem beoltott pedagógusokat 72 óránként teszt elvégzésére kötelezi. Teljes online oktatásra csak akkor kerül sor ha egy település vesztegár alá kerül.

A bizottság döntését még jóvá kell hagyja az Országos Vészhelyzeti Bizottság (CNSU) is.

Az Oktatási Minisztérium által elfogadott tervezet szerint a 2021-2022-es tanév szeptember 13-án kezdődik és 2022. június 10-én ér véget.

*Lizicsán Enikő**Riti József Attila***Vincze Ágnes díjazták Magyarországon**

Július 22-én, ünnepélyes keretek között a Budai Várban, a Hadtörténeti Múzeum Márványtermében, díjazták a Rákóczi Szövetség által meghirdetett Várak és erődtemplomok, történelmünk dicső hírmondói című rajzpályázat nyertesait, valamint a felkészítő pedagógusokat.

A díjátadóra érkező alkotókat és vendégeket Petneházy Attila, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) magyar-magyar kulturális kapcsolatokért felelős

miniszteri biztosa, a rajzpályázat fővédnöke köszöntötte és fogadta. Beszédében elmondta, hogy: „az alkotók az épített és szellemi örökségünk továbbvivői”

Az eseményen beszédet mondott Németh Szilárd is, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes: „alkotásaitokkal megmutattátok, hogy tisztelitek és szeretitek a hazátokat és tisztában vagytok vele, hogy mit jelent és jelentett a hazavédelme”. Beszédében kiemelte azt aényt, hogy a kiállítás méltó módon állít emléket, az országot, a kereszténységet és Európát védő végvári vitézek hősiességének.

Az ünnepély után a résztvevők Kapisztrán János szobornál helyezték el az emlékezés virágait a Nándorfehérvári diadal 565. évfor-

dulója alkalmából.

A rajzpályázatra több mint 1300 rajz érkezett. Az alkotásokat életkori csoportok szerint díjazták. A III. és IV. osztályosok kategóriában, egy szamosújvári diákot is díjaztak. Vincze Ágnes, IV. osztályos tanuló részesült különdíjban. Felkészítő pedagógusok Lizicsán Enikő és Puskás Etelka voltak.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a felkészítő pedagógusokat is díjazta, elismerő Oklevelet nyújtott át a kiemelkedő szakmai tevékenységük elismeréseként.

Rákóczi Szövetség

A Rákóczi Szövetség egy budapesti központú civil szervezet, mely azzal a céllal alakult 1989-ben, hogy a segítse a magyar kultúra, a magyar nyelv és a magyar közösségek ügyét.

Egyház

A füzesmikolai búcsú /fotó: füzesmikolai kolostor facebook oldal

Riti József Attila

Füzesmikolai búcsú korlátozások nélkül

Az emelkedő járványadatok ellenére, a múlt évekhez hasonlóan, augusztus 14. és 15. között szervezték Nagyboldogasszony búcsúját a füzesmikolai kolostornál. A tavalyitól eltérően semmilyen korlátozást nem vezettek be a búcsú idejére. Sem létszám korlátozások, sem pedig kötelező maszkviselést nem írtak elő a járványügyi intézkedések. A kolozsvári érsekség javasolta a résztvevőknek a maszk viselését és a szociális távolság betartását. Más rendezvényektől eltérően a részvétel sem teszthez sem pedig oltáshoz nem kötötték, de amennyiben igényelték a zarándokoknak lehetőség adódott felvenni a koronavírus elleni oltást, ugyanis Füzesmikola ha-

tárában egy ideiglenes oltóközpontot állítottak fel, de nagyon kevesen éltek a lehetőséggel.

Az idei búcsún, a becslések szerint 10-20 ezer ortodox zarándok vett részt. A zarándoklat fénypontjára augusztus 14-én este került sor, amikor körbevezették Csodatevő Mária ikonját, melyről úgy tartják, hogy gyógyító és csodatevő ereje van.

Az augusztus 1. tartott szent misét a kolozsvári metropolita, Andrei Andreicuț celebrálta. A metropolitán kívül, a zarándoklaton többek között részt vettek a szamosújvári, illetve a tordai esperesek.

A legtöbb esetben a búcsújárók sátorban vagy a szabad ég alatt töltik el az éjszakát. Sokan közülük gyalog érkeznek a kolostorhoz és gyanúgy távoznak is.

A kolostor és a zarándoklat rövid története

A kolostor területén lévő kis fatemplomot 1552-ben említik

először a dokumentumok, de valószínűleg már régebbtől ott állt. A mostani fatemplom nem az eredeti, mivel az 1973-ban leégett. A jelenlegi kis fatemplomot 1974-ben hozták a Szilágy megyei Csicsógombásról Érdekességként elmondható, hogy az eredeti a kis fatemplomot a szentbenedeki Kornisok restaurálták 1714-ben.

Az első kőtemplomot 1875-1879-ben építették. Az elmúlt évtizedben megkezdtek egy újabb és nagyobb téglatemplom építését.

A kolostor 1699 után lett híres, amikor a hagyomány szerint, az 1681-ben festett Szűz Máriás ikon 21 napon keresztül megállás nélkül sírt. Ezt követően évről – évre egyre többen zarándokoltak, az akkor már görög-katolikus kolostorhoz. A búcsú annyira ismert lett, hogy XIII. Kelemen pápa 1767-ben kegyhelynek ismerte el és búcsút hirdetett a három Mária-főünnep: Gyümölcsoltó Boldogasszony (már. 25), Nagyboldogasszony (aug. 15) és Kisboldogasszony (szept. 8) napjára. Az utóbbi kettőnek alakult ki hagyománya, ami a mai napig él. Persze szeptember 8-án jóval kevesebben zarándokolnak/zarándokoltak el a füzesmikolai kolostorhoz.

1948-ban, amikor betiltották a görög-katolikus egyházat a kolostor az ortodox (görög keleti) egyház tulajdonába került. Mivel az 1989-es rendszerváltás után a kolostor és a „könnyező” ikon nem került vissza a görög-katolikusok tulajdonába, a két egyház a mai napig pereskedik tulajdona felett.

A lenti képet a szerző készítette 2014-ben

A poliklinika átadása /fotó: Molnár Tibor

Riti József Attila

Épül szépül a város

Szamosújváron sokat változott az elmúlt hetekben. Több utcát leaszfaltozták a történelmi városrészben: új burkolatot kaptak a Dragoș Vodă utca, az Örmény utca egy része, kicserélték a Főtéren a hintákat és a padokat, kivágták az elhalt sövénykerítéseket, felújították a Németi és Dési utak kereszteződésénél a körforgalmat, felújították az Ördöngösfüzes felé vezető vasúti átkelőt. Ugyancsak újdonságként

könyvelhető el az a tény, hogy újra lehet csonakázni a sétatéri tavon

Augusztus 16-án hivatalosan megnyitották a szamosújvári járóbeteg gondozó (poliklinika) négy új részlegét. A megnyitón, a polgármester mellett részt vettek Balázs-Bécsi Katalin Enikő, Bihari Levente és Molnár Tibor szamosújvári RMDSZ-es önkormányzati képviselők, illetve Rotar Izabella Katalin a Szamosújvári Városgazdálkodási Vállalat (ADP) igazgatónője is, aki egyben az RMDSZ helyi szervezetének elnökösszonya.

Kultúra

Riti József Attila

XXV. Nemzetközi Néptáncfesztivál

Augusztus 26. és 29. között szervezi a Téka Alapítvány a XXV. Nemzetközi Néptáncfesztivált. A fesztivál ingyenes, de a járványügyi szabályok és intézkedések betartásához kötött.

A meghívott néptáncscsoportok mellett, koncertezik Sebestyén Márta és Andrejszki Judit (a főtéri örmény-katolikus székesegyházban), a Folker Együttes (a főtéri

nagyszínpadon), illetve a Kolozsváron élő népzeneészek (a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum színpadján.)

A rendezvény teljes időtartama alatt szabadtéri kirakodó vásár lesz Szamosújvár főterén. Pénteken délután egy órán keresztül gyermekfoglalkozást is tartanak. Továbbá a kísérő programok között szerepel Székely Melinda, Viseletek a színpadon című bemutatója is. A fesztiválon esténként táncházat szerveznek, melynek helyszíne a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum lesz.

A fesztivál támogatói a Nemzeti Kulturális Alap és a Hagyományok Háza, partner pedig a

A szamosújvári járóbeteg gondozót a Szamosújvári Városgazdálkodási Vállalat újította fel, a munkálatok a közelmúltban értek véget és augusztus elejétől már teljes gőzzel üzemel. A poliklinika négy új részleggel bővült: szívgyógyászat, tüdőgyógyászat, szemészet, rehabilitációs központ.

A járóbeteg gondozó épületét 1962-ben építették, és az idők folyamán többször végeztek rajta felújítási munkálatokat, de a mostani felújítás volt a legnagyobb. Ugyancsak tegnap került sor a járóbeteg gondozó felszentelésére is, amit a kolozsvári ortodox érsekség küldöttje, Dumitru Cobzaru archimandrita (főapát) végzett el, a városi előljárók jelenlétében.

A kórház 1953-ban költözött mai helyére, miután 1948-ban államosították a Világosító Szent Gergely örmény-katolikus fiúárvaházat. A kórház új, négyemeletes épületét is több mint harminc évvel ezelőtt építették.

A fiúárvaház kápolnája 1948 és 1969 között a kórház hullaházaként működött, majd 1969-ben ortodox templommá alakították.

Szamosújvári Polgármesteri Hivatal.

Sebestyén Márta / Wikipédia

A felnőtt kézműves tábor/fotó: Téka Alapítvány

Fodor Emőke

Júliusi táborok

A gyerekeknek szóló kézműves és román kommunikációs tábor után a Téka Alapítvány további nyári vakációs rendezvényei az ifjaknak és felnőtteknek szólnak. Első alkalommal szervezték meg, július 12 és 14 között a helyi és a bentlakó vagy jövőbeli kollégista, nyolcadikos diákok számára a gólyatábort, azzal a céllal, hogy bepillantást nyerjenek a középiskolás életbe, hogy ősszel könnyebb legyen a beilleszkedés a Kemény Zsigmond Elméleti Liceum és a Téka Szórványkollégium mindennapjaiba.

A tábor a fiatalok regisztrációval kezdődött, majd ezt követően csapatépítő foglalkozásra került sor, hogy a résztvevők jobban megismerjék egymást. Rariga Imola és Paróczy Ákos vezetésével jó hangulat alakult ki, sok érdekességet megtudtak egymásról. Ebéd és pihenő után dropprevenciós tevékenységen vettek részt, Horváth Mária, a Bonus Pastor Alapítvány munkatársának irányításával. Vacsora után a kérői Tékarám Lovasudvarnál sporttevékenységeken ügyeskedtek.

A tábor második napján,

reggeli után, Marosszentgyörgyön strandolhattak a résztvevők. Harmadik napon délelőtt megismerkedhettek az osztályfőnökökkel, a diáktanáccsal és az iskolával, majd a tűzzománc, kerámia és ékszerkészítő műhelyekben alkottak a fiatalok. Ebéd után újabb csapatépítő foglalkozáson vettek részt, este pedig a táborzáró koncert következett, melyen a kolozsvári Knock Out zenekar egyik alapembere, Miklós Gyuri szórakoztatta őket a Hayak kávézó teraszán. A tábor támogatói a Communitas és NKA Alapítvány volt.

A felnőtt kézműves tábornak idén a 11. kiadása volt. A Téka Kézművesházban július 20-25 közt zajlott a Felnőtt Fazekas és Tűzzománc Tábor. Hagyományos módon azok vesznek részt a táborban, akik egész évben, havonta egy-egy hétvégén részt vettek a kerámia tanfolyamon. Idén viszont újak is csatlakoztak a táborozókhoz. Antal Éva, aki Marosvásárhelyről érkezett azt mondta, hogy: „tanulni és alkotni jöttem. Olyan tevékenységeken vehettem részt, melyek otthon nem valósíthatók meg, mert nincs meg a kellő eszközök.” A résztvevők a helyieken kívül Kolozsvárról, Désről, Marosvásárhelyről érkeztek. A 410 tárgy alkotásán túl (az elején fogadtak a tárgyak számában, így

pontosan számolták őket) ellátogattak a választói Kallós Zoltán Múzeumba, ahol kerámiatárgyakat, motívumokat figyeltek meg. A munka után megérdemelt szórakozásként a széki nádasba, illetve sós tóhoz is ellátogattak. A tábort a Hayak kávézóban zárták, ahol lezárták az idei kézműves évadot és terveket szőttek a következőhöz. A tábort a Communitas Alapítvány támogatta.

A hónap utolsó hetében a Téka Feketelakra költözött. Az alapítvány táborközpontjában zajlott a 26. Kaláka Edzőtábor. Idén is két csoportban zajlott az oktatás: a kiskalákások felesíki táncokat tanultak, Cserey Both Zsuzsa és Tamás Szilárd vezetésével. A próbák helyszíne a feketelaki Művelődési Ház volt. A Kaláka néptáncsoport magyarlónai táncokat tanult Könczei Csongor és Vincze Júlia vezetésével. A hét második felében gyimesi táncokkal ismerkedtek Didici Norbert és Tankó Gyöngyi irányításával, a táborközpont táncsűrjében. Az Ördögös zenekar, illetve Bács László, Kónya Előd és a gyimesi zenészek muzsikálnak a próbákon és az esti táncházban. Naponta 5 óra próba, egy óra népdaloktatás mellett néprajzi előadások és hangulatos táncházak is a napi program része. A 65 résztvevő a tánctanulás mellett közösséggé kovácsolódva, számos életre szóló élménnyel gazdagodott.

A megtanult táncokat, illetve összeállított koreográfiákat augusztus 26-29 közt a XXV. Nemzetközi Néptáncfesztiválon, Szamosújvár főterén nézhetik meg az érdeklődők.

Olvassa online is a Szamosújvári Közlönyt. Olvassa be telefonjával a kódot!

Kulturális Napok /fotó: Riti József Attila

Riti József Attila

Szépkenyerűszentmártoni kulturális napok

Első alkalommal szerveztek kulturális napokat, Szépkenyerűszentmártonban. Szervező a 2019 őszén megalakult Erdélyi Szent Márton Kulturális Központ Egyesület, melynek elnöke Felszegi Imre. Az egyesület tagjai főként Szamosújváron élők, de Szépkenyerűszentmártonból származó személyek.

Az augusztus 22-én rendezett eseményt a szépkenyerűszent-

mártoni református templomban szervezték és Orbán Tibor helybéli lelkipásztor istentiszteletével kezdődött.

Az istentisztelet után szervezett kulturális program kezdetén Felszegi Imre, somkeréki lelkipásztor bemutatta röviden Szent Márton életét és a Szent Márton Kulturális Útvonalat, melyhez az egyesület is csatlakozni akar. Ezt követően a Téka Alapítvány egyik munkatársa, Paróczi Ákos bemutatta az alapítvány által 2020-ban szervezett Mezőség Arcai című kiállítás anyagát.

Paróczi Ákos bemutatója után egy fotókiállításra került sor, melyben bemutatták Riti József Attila, történelemtanár, helytörténész és fotós fényképeit. A szerző beszédében kiemelte azt, hogy milyen fontos szerepet játszott életében a község és fényképei által szeretett volna valamit visszaadni Szépkenyerűszentmártonnak. Riti József Attila fotói mellett több archív fotó digitális mását is megtekinthették a kiállításon. A kiállítás anyaga megtekinthető a szépkenyerűszentmártoni közösségi házban.

A rendezvényen továbbá Budai Eszter, Felszegi Kincső és Felszegi Tünde felelevenítették a falu rövid történetét. Végezetül pedig Léczfalvi Bence bemutatta azt a filmet, amit a faluból származó néhány Léczfalvi Előd anyagából összeválogott.

A különböző programponatok között ifjabb Felszegi Imre, Miklósi Zsolt, Molnár Ádám, Tasnádi Márton és Zsoldos Erik népzenei koncertjét hallgathatták meg a jelenlévők.

A vasárnap délelőtti esemény egy közös fényképpel ért véget.

Múltidéző

Riti József Attila

Kolerajárvány Szamosújváron

A XIX. században Magyarországot sújtó kolerajárványok Erdélyt és Szamosújvárt sem kerültk el.

A kezdetben Ázsiában dúló kolerajárvány 1829-be jutott el először Európába. A betegséget okozó *Vibrio cholerae* baktérium 1831-ben Magyarországra is eljutott.

A kolera Erdélyben 1831 július havában jelent meg Hunyad- és Alsó Fehér megyékben; legelőször Déván jelentkezett, majd a Maros-menti falvakban pusztított.

1831 októberében és novemberében a baktérium Szamosújváron, Désen és a környéken is felütötte a fejét. Székelyföldön a határőrezred katonái megszállták a határt, hogy megakadályozzák a fertőzés terjedését.

A kór főleg a szegényebb rétegeket támadta, ugyanis hiányos volt az étrendjük és a ruházatuk is. Szamosújvár gazdag város lévén relatív kevés áldozatot jegyeztek, fő-

leg a vár fegyenceit tizedelte (pontos adatot nem találtam).

1836-ban a Kárpát-medencében újra felütötte a fejét a kolera, de ezúttal több áldozatot szedett. Főleg az Olt, Maros, Küküllő és Szamos folyók mentén lépett fel hevesebben. Az erdélyi városok közül Kolozsvárt sújtotta a legjobban. Szamosújváron mindössze 20 ember vesztette életét, az áldozatok ezúttal is a szegényebb rétegekből származtak (1850-ben a városban 5287 ember lakott).

A járvány következő hulláma 1849-ben következett be a térségben, amikor a harcok (szabad-ságharc) és az oroszok jelenléte

miatt a lakosság élelmezési gondokkal küszködött.

1855-ben újabb kolera megbetegedéseket jegyeztek az örmény városban, de ezúttal nem okozott nagyobb gondot a lakoságnak.

Az 1873-as járvány kétszáz-ezer ember halálát követelte Magyarországon. Szongott Kristóf szerint Szamosújvárott hatvanan haltak bele a betegségbe, ami hozzávetőlegesen az akkori lakosság 1%-át tette ki.

A következő nagy járványhullám 1893-ban söpört végig a településen, emiatt szeptember 1 helyett csak október 1-én kezdték el az 1893-1894-es tanévet.

***

A kolera súlyos hasmenéssel és hányással jár, gyors kiszáradáshoz vezet. Főleg a szegény réteget, a nyomortelepeket érinti, ahol hiányos a táplálék, az öltözet és a tiszta ivóvíz.

A kórokozót könnyen elpusztítják a savas folyadékok. Az

egészséges, jól táplált emberek nem betegszenek meg, mert a gyomorsav elpusztítja a baktériumot.

A kolera szigorú karanténal, illetve megfelelő tisztálkodással és étrenddel megelőzhető.

A betegség tüneti kezeléssel, tehát a nagy folyadékvesztés pótlásával, a beteg kiszáradásának megakadályozásával sikeresen gyógyítható.

Kolerajárványok napjainkban is vannak, a legutolsó 2017-ben volt Jemenben.

51. Czetz János cserkészcsapat / Fotó: 51. Czetz János cs. cs.

Szilágyi Loránt

A Szamosújvári 51. Czetz János cserkészcsapat csapattábora

A csapattábor minden évben egy meghatározó esemény a közösség életében. A csapatszellem erősítése mellett hangsúlyt fektetünk a fiatalok képzésére is.

Az idei évben a hét napos csapattábor Désen, Luidort Péter kempingjében került megszervezésre. A hely infrastruktúrája megfelelő helyszínt biztosít a cserkészek számára, a közösségi programok megvalósítására és a sátorban alvásra is. Mivel a cserkészcsapatunk felépítése a legkisebb korosztálytól a legnagyobbig kiterjed, ezért a tábor négy napja a

cserkész és a róver korosztálynak (12-99+) nyújtott maradandó élményt.

Idén, egyedi módon két napos kiutazás is szerveztünk a nagyobb korosztály számára. Sepsiszentgyörgyre, Segesvárra és Gidófalvára utaztunk el. A kulturális városokban és falvakban a csapat olyan helyekre látogatott el, mint pl. Czetz János (a csapat névadója) szülőszobájába, a Cserkész Vadasparkba, a Mini Transylvania Parkba és különböző interaktív városnézéseken is részt vett.

A korosztályos program keretein belül sor került olyan képzésekre is mint pl. önvédelem, túlélés, tűzrakás, bogozás stb. melyek elengedhetetlen ismereteket jelentenek a cserkészek számára.

Kiemelkedő program, idén

a barlangászat a Tündérlyuknál. A cserkészek a helyet hegymászó felszereléssel, kötéllel lecsúsztatva közelítették meg. Ez volt talán a tábor legemlékezetesebb pillanata.

A kirándulás után a csapat folytatta a táborozást, együtt a kiscserkész korosztállyal (8-12). Maradandó élményekben itt sem volt hiány. A csapat hétfőn vízi programokon vett részt Kolibicán, hol kajakoztunk, kenutunk, fürödtünk és kiélveztük a hely szépségeit.

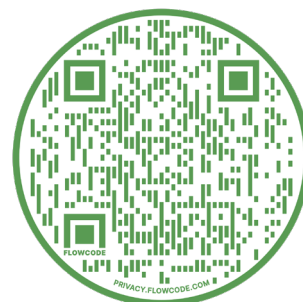
Ezek mellett meseerdő, akadálypálya, tábortüzek sokasága és még sok más díszítette táborunkat.

A csapattábor végére 2 cserkész és 7 kiscserkész fogadalomtételére került sor, így a csapatunk ismét értékes cserkészekkel gazdagodott.

A szamosújvári 51. Czetz János cserkészcsapat célja, hogy az évek során a közösség számára hasznos, nélkülözhetetlen, testben és lélekben tiszta cserkészeket neveljen ki.

***

A kódot ha beolvassa telefonjával megtekintheti a csapat Facebook oldalát

Rejtő Jenő/fotó: Wikipédia

Felszegi Kincső

Rejtő Jenő

„Embernek lenni nagy betegség. És gyógyíthatatlan is.”

Rejtő Jenő az egyik legkedveltebb magyar író, kinek regényeire a szójáték, a pesti vagánynyelv szófordulatai és az ebből adódó humor jellemző.

Reich néven született, 1905-ben, egy zsidó család harmadik, és egyben legkisebb gyermekeként. Életét rengeteg legenda övezi, melyből sokat ő maga talált ki és terjesztett el. Ilyen például az is, hogy azért csapták ki az iskolából, mert felpofozta zsidózó tanárát.

Ezután színiiskolába járt, majd ezt tanulta tovább Berlinben is. Itt lovakat csutakolt, hogy fent

tudja tartani magát és jó ideig külföldön is maradt: illatszerárus és dokkmunkás volt Hamburgban, Franciaországban szteptáncos, Zürichben gobelinkereskedő, építőmunkás Genovában. Emellett dolgozott vándorcirkuszban és Afrikában is járt (feltehetően idegenlégiósként).

Sok lánnyal levelezett, de senkivel szemben sem tanúsított hűséget. Mindkét házasságát gépirónővel kötötte (feleségül vette azt, akinek diktálta kéziratait), de hivatalosan utódok nélkül halt meg. Két héttel első válása után nősült újra, és második feleségével Olaszországban élt, városról városra költözve.

Barátja, Karinthy Frigyes tette őt ismertté. Rejtőről mindenkinek azt hitte öngyilkosságot követett el, holott csak annyi történt, hogy egyik mulatozása során Bécsbe ke-

rült. Karinthy nyílt levélben kérte, ne legyen öngyilkos, és ennek köszönhetően Rejtő már ismert emberként térhetett haza.

20 éves kora előtt verseket írt, majd 1930-tól színdarabokat, azonban zsenialitása regényeiben mutatkozik meg igazán, hiszen ezek átmenetek a kalandregény és annak paródiája között, a légiós és matrózregényeket művészté nemesítette. A Nova kiadóval kötött szerződése szerint kéthetente meg kellett írjon egy 120 oldalas regényt, amit sikeresen teljesíteni tudott. Mivel ez a kiadó elvileg külföldi irodalmat adott ki, felvette a P.Howard álnevet.

Akár 2 nap alatt megírt egy regényt, amit az emberek egymás kezéből kapkodtak ki, de az összes pénzt amit keresett, életmódja és kártyaszenvédelme miatt mind elvesztette.

A sok munka, kávé és stimuláló szerek miatt 2 hónapott szanatóriumban töltött. Emiatt sokáig nem kapta meg behívólevelét, de 1942-ben, zsidó származására hivatkozva, betegen vitték el a büntetőszázadba.

1943.január 1-én tűnt el. Halálának körülményeit ugyanolyan legendák övezik, mint életét: egyesek szerint halálra fagyott, mások szerint szervezete feladta a harcot a betegséggel szemben.

A mindössze 38 évet élt író, regényeivel, a mai napig sokakkal szeretteti meg az olvasást, hiszen ezeket lefordították angol, bolgár, cseh, észt, finn, francia, német, olasz, örmény, román és szlovák nyelvre, valamint műveiből több film is készült.

Rejtő Jenő sírfelirata, melyet 2 évvel halála előtt írt meg:

„Az ideám mindenestre elsőrendű! Világhírű leszek az egyetlen mód arra, hogy valaki munka nélkül jólétben élhessen, és ne kritizálják.”

Cserepka János és családja /fotó: Pécs ma

Kiss Lehel

Magyar misszionáriusok Dél-Amerika őserdeiben

Cserepka János mély nyomokat hagyott mindenütt, amerre járt Erdély-szerte, Magyarországon, Kanadában, a bolíviai őserdők bennszülöttjei között. Krisztus alázatos eszköze volt, aki legfőbb feladatául a lélekmentés drága megbízását kapta.

Bölcsője a Pest megyei Püspökszilágyon ringott. Amikor 1919. február 4-én tizedik gyermekként családjába érkezett, még senki sem gondolta, hogy belőle a magyar protestáns külmiszió történetének egyik jellegzetes, kiemelkedő alakja válik. Már egészen fiatalon elkötelezte magát Jézus Krisztus mellett, és aktívan bekapcsolódott szülőfaluja kicsiny baptista gyülekezetének életébe. 1936. augusztus 20-án az egész életét meghatározó élményben részesült a Tahi táborban: a tábortűz mellett a pápuák földjéről hazatért református miszionáriusnő, Molnár Mária tartott beszámolót. A végén elhangzó kérdés szíven találta Jánost: „*Ki fogja*

átvenni a stafétabotot? Mert én öreg vagyok, nálam nem sokáig lesz, de nem szeretném, hogy csak a porba hulljon, hanem valaki vegye át! Ki szeretné átvenni?” Ettől kezdve nem tudott nyugodni. Megértette, hogy megváltó Ura a misszióba hívja. 1937 őszétől öt éven át tanult a budapesti baptista teológián, hogy felkészülten állhasson a szolgálatba, azonban frontszolgálatra kapott behívót. A sokirányú kiképzés testi-lelki erejét próbára tette, de nem szűnt meg imáiban könyörögni, hogy Isten szabadítsa ki, és vezesse őt arra a helyre, ahol teljes idejével, tudásával és erejével az evangélium ügyéért munkálkodhat.

1943-ban szerelt le, és még abban az esztendőben megbízást kapott, hogy végezze a szilágyballai baptista gyermekek iskolai hitoktatását. Nem sokkal Erdélybe érkezése után, 1944. január 23-án avatták fel lelkipásztornak Szilágyballán. Szelidségtől sugárzó személyisége, alapos bibliaismerete, pásztori lelkülete révén azonnal megnyerte a szilágyságiak tetszését. Ha aratni kellett, Cserepka János nem vonakodott kaszát ragadni; ha úgy adódott, sárban, szárazságban gyalog is elment a körzetéhez tartozó gyülekezetekbe. Esténként lágyan hul-

lámzott tárogatójának Istent dicsérő hangja a falvak fölött a dombokról. Egy ideig az országos Ifjúsági Szövetség vezetésében is szolgált.

A világháborút lezáró határrendezést követően, 1948-ban távoznia kellett Erdélyből. 1956-ban jött ismét vissza egy rövid időre, amikor feleségül vette a székelyföldi Ilonka Margitot, aki orvosnak készült, és akiben szintén erős küldetéstudat munkált a lélekmentés, a külmiszió iránt. Az '56-os szabadságharc leverését követően Nyugat felé vették az irányt, Torontóban kötöttek ki. Kérésükre a Kanadai Baptista Missziós Társaság 1963-ban Dél-amerikai misszióra küldte ki őket az amazóniai őserdő bennszülöttjei közé. Kórházhajót építettek, kórházat és gyülekezeteket alapítottak, jelentős eredményeket értek el az orvostudomány terén végzett kutatásaikban is. János szakterülete a mérges kígyók okozta sérülések és megbetegedések kezelése volt. Cserepkáék Bolíviában végzett szolgálatának jelentős irodalma van különböző műfajokban. Ezek között a legátfogóbb és a legkönnyebben beszerezhető könyvek a Felhők fölött, zöld pokolban (szerzők: Ladányi Boglárka és Miklya-Luzsányi Mónika) és a Klinika az őserdőben (Miklya-Luzsányi Mónika), a budapesti Harmat Kiadótól.

Utolsó külmisziós munkájuk lezárását követően, 1984-től a kanadai Kelownában szolgáltak tovább az ott élő, különböző felekezetű magyarok között. Cserepka János 1999. március 10-én hunyt el, nyolcvan esztendőskorában, özvegye pedig a múlt év januárjában. Bolíviában megkezdett, gyümölcsöző szolgálatuk a mai napig folytatódik.

A szamosújvári Kemény Zsigmond Elméleti Líceum pécsi testvériskolája a Cserepka János Általános Iskola, Középiskola és Sportiskola.

Sport

Székely Csaba

Ismert a III. liga beosztása

A Román Labdarúgó Szövetség székházán kedd délben megjelenték a III. liga bajnokságának sorsolását. A harmadosztály az új idényben is tíz csoportot számlál összesen. minden csoportba tíz csapatot soroltak be. Kolozs megyét öt együttes képviseli, ezeket a 9. és 10. csoportokba osztották be. Újdonság a Kolozsvári Viitorul szereplése a III. ligában. Marius Popescu edző labdarúgói elveszítették a selejtezőt, de több együttes visszalépett, ezért mégis indulhattak a III. ligá-

ban. A többnyire ifikből álló gárda a kilencedik csoportban játszik az új bajnokságban, a Kolozsvári Sănătatea és a Tordai Sticla Arieșul csapatokkal együtt. A Dési Someșul és az újjáalakult Kolozsvári CFR II-t a tizedik csoportba osztották be.

A III. liga rajtja augusztus 28-án lesz, úgy ahogyan azt már a nyárelőn elhatározta a Román Labdarúgó Szövetség (FRF).

Sorsoltak a IV. ligában

A Kolozs Megyei Labdarúgó Testület székházán, a kolozsvári Horia Demian Sportcsarnokban, sor került a IV. liga 2021-2022-es bajnoksága első fordulójának sorsolására, amelyet Iulian Székely

volt játékvezető, az Universitatea Olimpia országos bajnok női labdarúgó csapatának vezetőedzője végzett el. Eszerint, a Szamosújvár környéki együttesek a következő ellenfelekkel kerültek össze: Szamosújvári Athletic Olimpia – Apahidai Sporting, Nagyiklódi Unirea – Tordaszentmihályi Arieșul és Dési Someșul II – Szamosújvárnémeti Vulturul 2020 (ez utóbbi összecsapást a révkolostori Vad pályán játszzák le). Az első menet találkozóira augusztus 29-én kerül sor.

Az új évadban a IV. liga 14 együttest számlál, nagy meglepetésre az idén hiányzik a labdarúgásban régi hagyományokkal rendelkező Aranyosgyéres képviselője. Ellenben, egyre több a vidéki gárda.

Riti József Attila

Debütált a Liga 2-ben a Dési Unirea

Július 31-én, szombaton kezdődött a Liga 2, 82. szezonja. A 2021-2022-es idényben két Kolozs megyei futballcsapat is szerepel a második osztályban. A két csapat a Kolozsvári U FC (azért harcol, hogy felkerüljön a Liga 1-be) és a Dési Unirea (a bentmaradásért harcol).

A július végén kezdődött idény a 25. lesz az Universitatea számára. A 25 idényből hét alkalommal került fel az első osztályba. A désieknek ez lesz a 11. idénye a második osztályban. A legjobb szereplésüket az 1996-1997 és 1997-1998-as idényekben érték el, amikor a tabella hatodik helyén végeztek. Az Unirea utolsó szezonja a második osztályban a 2006-2007-es idény volt. Azóta a harmadik ligában sínylődtek. Idén, nyár elején a Kolozsvári CFR-től érkezett kölcsönjátékosokkal megerősített csapat a Miriuța László által vezetett nagybányai csapatot

ütötte ki az osztályozón. Feljutásuk mindenkit meglepett, szurkolókat és szakembereket egyaránt.

A désiiek már öt mérkőzést is lejátszottak, négyet a bajnokságban, egyet pedig a kupában és összesen két győzelmet arattak (egyét a kupában 1-3 a Bethleni Sportul otthonában és egyet a Sellenberk ellen), szenvedtek egy vereséget (0-2 hazai pályán az Unirea Slobozia ellen), illetve elértek két döntetlent (Temesvári Ripensia és Dunărea Călărași társaságában).

Dési Unirea – Unirea Slobozia 0-2

A szezon első mérkőzésén népes lelátók előtt szenvedtek vereséget a hazaiak, gyengén játszottak, gólhelyzeteik is alig voltak, mindvégig a vendégek vezettek. A találkozó góljait Mustachă szerezte, a 35. és 67. percekben.

Temesvári Ripensia – Dési Unirea 0-0

Az első mérkőzés után kicsit összeszedték magukat a désiiek, és javítottak a védelmen, sikeresen állították meg a temesváriak támadását, akik mindvégig uralták a mérkőzést és mely 0-0-ra ért véget.

Bethleni Sportul – Dési Unirea 1-3

A Dési Unirea, a román labdarúgó kupa II. körében, Bethlenben lépett pályára, a Bethleni Sportul otthonában. A végeredmény 1-3 volt. a találkozó góljait Paul Halas (48), illetve Andrei Pop (24), Mircea Manole (39) és Alexandru Blaj (90+2). A győzelem következtében az Unirea továbbjutott a kupa III. körébe.

Dési Unirea - Dunărea Călărași 0-0

A désiiek végigtámadták a mérkőzést, első perctől kezdve ők uralták a találkozót, de a labda nem akart túljutni a gólvonalon. Egyszerűen nem volt szerencsájük a hazaiaknak, így a mérkőzés végeredménye 0-0 lett.

Dési Unirea - Sellenberki CSC 3-0

A szurkolók nagy öröme a negyedik fordulóban megtört a jég. A désiiek mindvégig fölényesen játszottak és 3-0-ra verték a Sellenberki CSC-t. A találkozó góljait Alexandru Mihai Pop szerezte az 54. és 71. percekben.

A Dési Unirea a tabella 10. helyén található.

Juhos Izabella (XI.B)

Görög melódiák

A nap izzó aranyként emelkedett fölül a tájon. Fénye nevetve lopta magát a magas sziklák közé, s vetődött alá az ormokról. Nevetve ugrott bele a vizek habjaiba, kacagva szánkózott le a vízeséseken. Sőt szerfeledt- szórakozva táncolt az üdezöld levél-tükrökön. A szél, mint rakoncátlan kölyök minduntalan tovább, s tovább kergette a pihenni vágyó aranyfényeket, s a vén fák ágai bús-vígságban integettek csupán. Az idős óceán, melyben fürdeni jártak a fiatal sugarak, makrancos morgással fenyítette őket. Magasba vetette habjait, s hullámaival lökte idébb-odább, mint ki örökös háborút vív.

A magas hegyorom, sziklaszirt, óceánpart melyen büszke kecsességgel állottam szolgaként csupán az uralkodó Nap alatt. Az idők forgása alatt lágyan rászitált, puha földjében megvettem lábam. Lábujjaim könnyeden vezettem bele az oly selymes és omlós fekete földbe, mint ahogyan a hajó süllyed el a vízen. Arcom szelíd tisztelettel emeltem az égre, s a mosolyom, mely nevetett a sugarakkal, vörösen izzó csókot ígért. Karjaim úgy tár- tam kétfelé, mintha keblemre szerettem volna ölelni a szeleket, a Napot, s a makrancos vizeket. Mögöttem a fák meghajoltak. Zöld koronáik

között fölharsogtak a madarak. Hej, örömeinek ez!

Megborzongtam, mikor merev szárnyaim, mik tíz eszten- deje tán, hogy nyugszanak, most bágyadtan, lassú kinnal engedtem légnek. Jól esett ahogyan a sötét tollak közé beférközött a hűvös, s jól esett ahogyan játékra hívtak a szélgyermek. A Nap bolondul ne- vetett rajtam. Milyen angyal az, ki nem repül?

Minden szárnycsapás égi kín volt, s mégis oly örömmel öntötte el lelkem, mi felért ahhoz, hogy megszenvedjek érte. Minden nagyobb mozdulattal magasabbra emelkedtem és mikor talpam már nem mélyedt a lágy földbe, már szenvedő könnyeim sem marták szemem kékjét. Nézni alant a fen- séges tájat oly szabadsággal szított, melyet futva nem ismerhetsz meg soha! Szálltam, mintha súlytalan volnék. Körülöttem a fellegek szél- játékok voltak csupán. Én mondom, édes szenvedély ez!

Mikor a Nap vélem együtt a legmagasabban járt arany arcában árnyak feketéltettek. Fényét elta- karta, s rám keserű félszet csepeg- tetett. Az árny szárnyon járt, lassú, elnyújtott csapásokkal közelített. Ekkor rajzolódni kezdett hozzám hasonlatos alakja. Hófehér tollak közé lopózott a virgonc szél, úgy repült egyre közelebb énhozzám. Testét, mit ruha szinte nem fedett tökéletesen festményre lehetett vol- na mázolni, olyan, akár egy igazi görög istenség. Arca csontjai erőtel-

jesek, tekintete hideg, mély tenger, ajkai úgy vonzottak, mint édesség a gyermekeket. Mosolygott, s ez a mosoly megmelengette esztendő- k óta fagyos szívem. Sötét-csokoládé hajában a Nap nemes fényei bucs- kándoztak mindegyre a göndör für- tők között.

Mikor elért hozzám nem szólt, csak karját nyújtotta. Hezi- tálás szikrája nélkül ragadtam meg azt. Bolond lettem volna veszni hagyni! Vezetett, dobált, húzott, majd szélnek eresztett ismét. Mint valami viadal, mint tüzes, fékevesz- tett nászi tánc az égen. Hol karjába ölelt, hol én szállottam tőle mesz- sze, s e tusát csak a Nap, az óceán és a hegyek láthatták. Zenélt nekünk a szél lágy melódiát, zenéltek az árva hullámok bús muzsikát. A nap sugarai között lebegtünk. Mi- kor úgy éreztem végleg messze ta- szított magától, mikor a szabadság érzet párolgott, mikor a szenvedély tüze csak pislogott, s szárnyaim újra mélybe húzni kívántak, ő akkor repült a legközelebb hozzám. Tol- laival körül fonta testem, kezeivel közre fogta orcám, míg én lágyan lengedezve, szárnyam szélnek vet- ve, hagytam, hadd zuhanjunk. Ő felém vezette alig-rózsaszín ajkait. Szemem oly nyugalommal huny- tam le, mintha az örök megváltást ölel- ném. Ajkaink, mikor pusztán lehe- let távol voltak, mi, -mint két nehéz súly-, csapódtunk a vergődő habok közé. S én ekkor fölébredtem...

Juhos Izabella

Fecskeszárnyak

Égből hull egy falevél,
Szívem szóttalan, s nem remél.
Tenger-áron fehérülő habok,
Őszi könnyek, téli rabok.

Síró fecske az égen száll,

Fárad szárnya meg-meg áll,
Hangja édes, csenevész.
Hideg jössz; Nyár, te mész!

Hó borítja majd el a hegyeket,
Csukja, bunda fed el embereket.
Maszkod, mint páncél arcod takar-
ja,
De elhíheted, ezt nem a fagy akarta!

Ilyen a tél idén, ilyen ez évben,

Ilyen, ha járvány száll a szélben.
Menny el kicsiny madaram,
Kérlek, hozd vissza én édes nya-
ram!

Juhos Izabella
rajza

Szerkesztőség:

Főszerkesztő:
Riti József Attila

Főszerkesztő helyettes:
Fodor Emőke

Szerkesztők:
Felszegi Kincső
Fodor Emőke
Juhos Izabella
Kiss Lehel
Riti József Attila
Székely Csaba
Szilágyi Lóránd

Korrektor:
Fodor Emőke

Kiadja és működteti:
Téka Alapítvány

Elérhetőség:
www.szamosujvar.ro
www.kozlony.ro
info@kozlony.ro
0770109709
ISSN 2784 – 2800 ISSN-L 2784 – 2800

*Híre van, hirdetést tenné közzé
vagy elmondaná a véleményét a
lapról és a portálról? Talán támo-
gatná a lap megjelenését?
Írjon info@kozlony.ro email címre.*

TÉKA ALAPÍTVÁNY

XXV. NEMZETKÖZI NÉPTÁNCFESZTIVÁL

2021. augusztus 26 - 29.

PÉNTEK, 2021.08.27.

10:00 - 19:00 - KÉZMŰVES VÁSÁR - FŐTÉR
16:00 - 17:00 - KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSOK GYEREKEKNEK - FŐTÉR
17:00 - PRÜCSKÖK JÁTSZÓHÁZ - FŐTÉR
18:00 - SZABADTÉRI NÉPTÁNCBEMUTATÓ - FŐTÉR

19:00 **Hegyen földön járogatok vala...**
SEBESTYÉN MÁRTA ÉS ANDREJESZKI JUDIT
KONCERTJE AZ ÖRMÉNYKATOLIKUS TEMPLOMBAN

20:00 - TÁNCHÁZ - Kemény Zsigmond Elméleti Líceum

SZOMBAT, 2021.08.28.

09:00 - 19:00 - KÉZMŰVES VÁSÁR - FŐTÉR
11:00 - DR. SZÉKELY MELINDA - VISELETEK A SZÍNPADON
HAYAK KÁVÉZÓ

17:00 **FOLKER EGYÜTTES**
ESZES GYURKA ÉS AZ ESMÓK
KONCERTJE A FŐTÉRI SZÍNPADON

18:00 - GÁLAMŰSOR - FŐTÉR

21:00 **RENDEK KÖZÖTT, VONÓK MÖGÖTT**
népzenei sorsok s XXI századból
Kollozváron élő népzenei koncertje a Kemény Zsigmond Elméleti Líceum színpadán

22:00 - TÁNCHÁZ - Kemény Zsigmond Elméleti Líceum

Támogatók:

Partnerek:

Az alapítvány fenntartja az időpont és létszámváltoztatás jogát az aktuális járványügyi törvényeket figyelembe véve!

Ha támogatná lapunk megjelenését akkor támogatását utalja a következő bankszámla számra:

Fundația Culturală Téka

Cod fiscal : 7309675

405300, Gherla, str. Mihai Viteazul, nr. 39, jud. Cluj

RO90BRDE130SV07017121300 – LEI

RO45BRDE130SV39908781300 - HUF

Sfiwt kod: BRDEROBU

Megjegyzéshez írja oda, hogy a Szamosújvári Közlönynek szánja!

Köszönjük!

Támogató:
Téka Alapítvány
Szamosújvár

